

23.11.2016 W lipcu br. przekazano do konsultacji publicznych i resortowych projekt ustawy MSWiA o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy.... W założeniu umożliwić ma odebranie przywilejów emerytalnych i rentowych wszystkim tym, którzy pełnili służbę... na rzecz totalitarnego państwa i ich rodzinom. W połowie listopada przedłożono Radzie Ministrów projekt ustawy po konsultacjach. Jakże inny od pierwotnego.

Do biura poselskiego europoła Janusza Zemke napływać zaczęły listy licznych przedstawicieli grup i stowarzyszeń b. funkcjonariuszy oburzonych zarówno samym faktem przeprowadzenia ponownej tzw. deuzbekizacji (pierwsza ustawa tego typu z 23 stycznia 2009 r. spowodowała już obniżenie emerytur wielu grupom funkcjonariuszy), jak i manipulacjami w jej procedowaniu.

Projekt nowej ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin - opublikowany został w BIP na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji:

<http://www.bip.mswia.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnyc/2016/24188.projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-zaopatrzeniu-emeryta-lnym-funkcjonariuszy-Polic.html>

Pod tym linkiem dostępne też są uwagi i opinie do projektu ustawy sformułowane przez resorty, służby, a także m.in.:

- Niezależny Samorządowy Związek Zawodowy Policjantów
- Porozumienie Zielonogórskie
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych
- Niezależny Samorządowy Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej
- Związek Emerytów i Rencistów Straży Granicznej.

15 listopada br. projekt po „uzgodnieniach i konsultacjach” trafił do Kancelarii Rady Ministrów z wnioskiem o zajęcie się nim na posiedzeniu rządu w celu dalszego procedowania.

Piszący do posła Janusz Zemke internauci zwracali uwagę na takie np. elementy treści ustawy:

„W stosunku do projektu, który został poddany uzgodnieniom międzyresortowym, obecny projekt przesłany przez MSWiA zawiera istotne zmiany:

1. Dalsze rozszerzenie zakresu podmiotowego osób objętych nowelizacją poprzez:

- enumeratywne wymienienie jednostek organizacyjnych, których byli funkcjonariusze objęci są nowelizacją, przy czym katalog ten jest znacznie szerszy niż w ustawie z 2009 r.
- autopoprawka, iż nawet incydentalna służba w tych jednostkach powoduje, że zastosowanie ma ograniczenie wysokości maksymalnie do wysokości średniej krajowej z ZUS brutto /w projekcie było, że restrykcja ta dotyczy tych, którzy wyłącznie służyli w organach bezpieczeństwa państwa/.

2. Wprowadzenie ustawowego pojęcia pełnienia "służby na rzecz totalitarnego państwa" w miejsce pojęcia służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach..., co oznacza uznanie PRL za państwo totalitarne i otwiera drogę do represyjnego ustawodawstwa wobec wielu osób z różnych środowisk i grup zawodowych." (*dane adresowe do wiadomości posła J. Zemke*)

***

Uzgodnienia w ramach instytucji rządowych

Pod poniższym linkiem:

<http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12287556/katalog/12366411#12366411>

przeczytać można wyrazy zatroskania ministrów o nieprecyzyjność niektórych zapisów, np. cech wyróżniających grupy, kryteria kwalifikacji do rozszerzonych pojęć służby (służba na rzecz totalitarnego państwa), o zmniejszenie się przychodów NFZ, wprowadzenia uwagi: „nie dotyczy funkcjonariuszy, którzy udowodnią, iż przed 1990 r. bez wiedzy przełożonych podjęli współpracę i czynnie wspierali osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości państwa polskiego”, wskazania potrzeb zwiększenia zatrudnienia pracowników w IPN, ale także sędziów i ich asystentów, którzy rozpatrywać będą na pewno składane odwołania... <http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12287556/12366411/12366414/dokument252016.pdf>

Konsultacje społeczne projektu ustawy

Konsultacje społeczne <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12287556/katalog/12366417#12366417>

obfitowały w liczne argumenty przeciwko tym zmianom ustawowym i tak np. w ocenie Zarządu Głównego Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Policyjnych – przygotowany przez MSWiA projekt ustawy narusza podstawowe zasady konstytucyjne: ochrony praw nabytych, niedziałania prawa wstecz, zaufania obywateli do państwa. Wbrew zapewnieniom autorów ma charakter represyjny i stosuje zasadę odpowiedzialności zbiorowej wobec obywateli RP, którym nie udowodniono popełnienia żadnego przestępstwa. Co więcej, stanowi ponowną karę za te same domniemane ich winy.

Szczegółowe argumenty prawne stanowiska Zarządu Głównego Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Policyjnych zostały zawarte w załączonej do tego stanowiska opinii pana **prof. dr. hab. Marka Chmaja**. Obszerna opinia sprowadza się do zamieszczonych na jej końcu następujących konkluzji:

1. Przepisy Projektu rażąco naruszają art. 2 Konstytucji i wynikające z niego zasady: zaufania do państwa i prawa oraz ochrony praw nabytych, art. 32 ust. 1 oraz art. 67 ust. 1, art. 69 i art. 71 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Takie regulacje, jak zawarte w Projekcie, należy uznać za niedopuszczalne w demokratycznym państwie prawa.
2. Projekt ma na celu obniżenie - po raz drugi - świadczeń emerytalnych byłym funkcjonariuszom służb bezpieczeństwa. Takie działanie godzi w fundamentalną dla ustroju demokratycznego państwa zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji). Obywatele nie mogą ufać prawodawcy, który korzysta z tego typu instrumentów w zależności od nastrojów politycznych, zwłaszcza gdy istotna ingerencja w prawa jednostek następuje po raz drugi w krótkim odstępie czasu.
3. Kontekst regulacji stanowi podstawę do stwierdzenia, że prawodawca stosuje odpowiedzialność zbiorową w stosunku do byłych funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa, a w dodatku karze te osoby po raz drugi. Skoro pierwotne obniżenie świadczeń miało pozbawić te osoby „przywilejów”, to nie można obecnie pozbawić tego, co już odebrano. Ponadto, wskaźnik do jakiego proponuje się obniżyć policyjną emeryturę, tj. 0,5% nie jest spotykany na gruncie żadnej innej regulacji w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych, zarówno w RP, jak i w UE.
4. Projektowana regulacja stanowi obejście drogi odpowiedzialności karnej — jest metodą ukarania osób, które nie podlegają odpowiedzialności karnej, gdyż nie dopuściły się popełnienia przestępstwa w latach 1944-1990 w związku ze służbą w organach bezpieczeństwa, a następnie zostały „pozytywnie zweryfikowane”, zaś ich jedynym przewinieniem jest fakt przynależności do służby, której zadania i cele są w obecnym ustroju demokratycznym surowo potępione.
5. Przepisy Projektu, według niemającego uzasadnienia algorytmu, odbierają istotną część lub całość renty inwalidzkiej osobom niezdolnym do pracy, których egzystencja w konsekwencji może zostać zagrożona. Całkowicie niezrozumiałym jest również obniżenie świadczeń renty rodzinnej wypłacanych uprawnionym po zmarłym funkcjonariuszu, emerycie lub renciście - dzieciom, niezdolnym do pracy lub niemającym możliwości zarobkowania wdowom, czy rodzicom ubezpieczonego. Takie działanie ustawodawcy zaprzecza zasadzie zaufania do państwa i prawa (art. 2 Konstytucji).
6. Regulacje Projektu rażąco naruszają zasadę ochrony praw nabytych (art. 2 Konstytucji). Nie zostały spełnione żadne z warunków dopuszczalności ograniczenia tych praw.
7. Projektodawca dopuszcza sytuację, w której uprawniony zostanie pozbawiony świadczenia rentowego w całości albo w istotnej części oraz do czasu zweryfikowania legalności decyzji nie będzie otrzymywał świadczenia lub jego wysokość będzie na tyle niska, że uniemożliwi mu egzystencję.
8. Regulacja Projektu wprowadza zasadę odpowiedzialności rodziny funkcjonariusza za jego postawę zawodową lub moralną. W żadnym zakresie nie przyczyni się to do przywrócenia sprawiedliwości, wprost przeciwnie, rozszerzając zakres odpowiedzialności za czyny na krąg rodziny osób, których postawę projektodawca potępia, jest niesprawiedliwe, gdyż dotyczy osób zupełnie niewinnych i niemogących ponosić odpowiedzialności za działania swoich krewnych. Rozwiązania zawarte w Projekcie są tak daleko idące, że mogą nawet pozbawić uprawnionego do otrzymania renty rodzinnej.
9. Analizowany Projekt różnicuje w sposób nieuzasadniony sytuację prawną uprawnionych do policyjnych świadczeń emerytalno-rentowych. Regulacja ta jest niezgodna z zasadą równości wobec prawa zawartą w art. 32 ust. 1 Konstytucji.
10. Projektodawca narusza zasadę równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji) w zakresie, w jakim zastrzega, że w przypadku osób, które pełniły służbę wyłącznie w organach bezpieczeństwa, wysokość świadczeń nie może przekraczać ustalonej wysokości, nawet jeśli osoby te posiadają lata wysługi przed lub po okresie służby. Brak w tym zakresie jakiegokolwiek powiązania z napiętnowanym przez projektodawcę działaniem w postaci pełnienia służby w organach bezpieczeństwa, co stanowi o arbitralnym działaniu prawodawcy.
11. Nie istnieją żadne usprawiedliwione powody do różnicowania sytuacji emeryta policyjnego, który pełnił służbę wyłącznie w organach bezpieczeństwa państwa i emeryta, który pełnił służbę nie tylko w organach bezpieczeństwa państwa.

12. W zakresie dotyczącym policyjnych rent inwalidzkich i zależnych od ich wysokości rent rodzinnych, projektodawca nie wprowadził żadnych mechanizmów chroniących uprawnionych przed całkowitym pozbawieniem ich świadczenia, na skutek wprowadzenia systemu Nielimitowanego obniżania wysokości świadczenia o 2% podstawy wymiaru za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa.

13. Przepisy Projektu naruszają istotę prawa do zabezpieczenia społecznego, wynikającego z art. 67 Konstytucji i pozbawiają osoby niepełnosprawne pomocy w zabezpieczeniu ich egzystencji, wbrew gwarancjom art. 69 Konstytucji. Projekt godzi również w dobro rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art. 71 ust. 1 Konstytucji).

***

Uwagi te odpiera projektodawca ustawy, reprezentując MSWiA, i stwierdza:
"Odnosząc się do powyższych zarzutów należy przedstawić, co następuje:

1. Fakt dobrowolnego podjęcia służby w organach bezpieczeństwa państwa (na rzecz totalitarnego państwa) i pełnienia jej w większości przypadków przez wiele lat, stanowi wystarczające uzasadnienie i wskazuje na celowość obniżenia emerytur i rent tym osobom (oraz pozostałym po nich rencistom rodzinnym), ponieważ de facto nie powinny one nigdy być ustalone na tak korzystnych warunkach. Dlatego też zarzut rażącego naruszenia art. 2 Konstytucji nie jest zasadny.

2. Celem projektu jest wprowadzenie sprawiedliwości społecznej, co stanowi bardzo racjonalną przyczynę ponownego obniżenia świadczeń byłym funkcjonariuszom pełniącym służbę na rzecz totalitarnego państwa. Trudno porównywać funkcjonariuszy pełniących służbę na rzecz totalitarnego państwa do jakiegokolwiek innej grupy zawodowej, czy społecznej. Stąd wskazana (w opinii profesora Marka Chmaja) argumentacja o możliwości pozbawienia poczucia bezpieczeństwa wszystkich uprawnionych do świadczeń emerytalno-rentowych jest nie tylko chybiona, ale wręcz krzywdząca dla innych grup zawodowych, czy społecznych, które autor uwagi próbuje zrównać z funkcjonariuszami pełniącymi służbę na rzecz totalitarnego państwa. Obniżenie świadczeń tej grupie zawodowej nie wynika z nastrojów politycznych, na co wskazuje chociażby fakt, iż to rządząca poprzednio opcja polityczna wprowadziła przepisy obniżające emerytury byłym funkcjonariuszom organów bezpieczeństwa państwa, jednakże jak okazało się w praktyce, w sposób niewystarczający.

3. Pierwsza ustawa dezubekizacyjna okazała się mało skuteczna, w szczególności nie objęła wszystkich rodzajów świadczeń otrzymywanych przez byłych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa (renty inwalidzkie) oraz pozostałych po nich członków rodzin (renty rodzinne), zaś niesłusznie nabyte wysokie świadczenia nie zostały obniżone w zakładanym zakresie, stąd potrzeba naprawienia niedociągnięć poprzedniej ustawy. Przepisy te wprowadzane są obecnie, ponieważ dotychczasowy ustawodawca nie podjął się ich właściwego przygotowania i wprowadzenia we wcześniejszym okresie.

4. Projektowana ustawa nie karze byłych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa, a jedynie odbiera im niesłusznie przyznanie przywileje w postaci wysokich świadczeń emerytalnych i rentowych. De facto byli funkcjonariusze pełniący służbę na rzecz totalitarnego państwa byli przez lata (w wielu przypadkach przez kilkanaście, a nawet dłużej) w bardzo korzystnej sytuacji, gdyż pobierali (i wciąż pobierają) wysokie emerytury i renty, których od początku w takiej wysokości pobierać nie powinni.

5. Przelicznik obniżenia podstawy wymiaru renty inwalidzkiej, a w konsekwencji wysokości całej renty inwalidzkiej, o 2 % za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, koresponduje ze wskaźnikiem 0,5 % podstawy wymiaru emerytury za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa (obniżenie o 2,1 % w stosunku do wskaźnika 2,6 % podstawy wymiaru za każdy rok „standardowej” służby, wynikający z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej). Projektowane przepisy nie przewidują możliwości odebrania całości renty inwalidzkiej. Renty rodzinne stanowią pochodne emerytur i rent inwalidzkich, stąd ich wysokość musi być powiązana z wysokością tych świadczeń – skoro emerytury i renty mają zostać obniżone, nie znajduje uzasadnienia pozostawianie rent rodzinnych w obecnych wysokościach.

6. Zarówno w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego ustawy dezubekizacyjnej z 2009 r., jak i w opinii projektodawców, prawa do świadczeń, które mają zostać zmniejszone projektowaną ustawą nie zostały nabyte słusznie, z uwagi na charakter służby na rzecz totalitarnego państwa. To, że dane prawo zostało nabyte na podstawie obowiązujących w chwili jego nabycia przepisów, nie oznacza zawsze, że zostało ono nabyte słusznie.

Profesor Marek Chmaj w swojej opinii stwierdził, iż podsumowując dotychczasowe orzecznictwo Trybunału w zakresie dopuszczalności ograniczeń zasady ochrony praw nabytych, należy wskazać, że analiza w tym zakresie wymaga rozważenia:

- A. Czy wprowadzone ograniczenia znajdują podstawę w innych normach, zasadach lub wartościach konstytucyjnych?
- B. Czy nie istnieje możliwość realizacji danej normy, zasady lub wartości konstytucyjnej bez naruszenia praw nabytych?
- C. Czy wartościom konstytucyjnym, dla realizacji których prawodawca ogranicza prawa nabyte, można w danej, konkretnej sytuacji przyznać pierwszeństwo przed wartościami znajdującymi się u podstaw zasady ochrony praw nabytych?
- D. Czy prawodawca podjął niezbędne działania mające na celu zapewnienie jednostce warunków do przystosowania się do nowej regulacji?

W ocenie Opiniującego, nie zostały spełnione żadne z powyższych warunków dopuszczalności ograniczenia praw słuźnie nabytych, co świadczy o tym, że regulacje Projektu rażąco naruszają zasadę ochrony praw nabytych.

Projektodawca zadając sobie powyższe pytania udzielił następujących odpowiedzi:

- A. Tak – w zasadzie sprawiedliwości społecznej.
- B. Nie – przy czym ograniczane są prawa niesłusznie nabyte.
- C. Tak – zasadzie sprawiedliwości społecznej można w tej sytuacji przyznać pierwszeństwo przed zasadą ochrony praw nabytych, szczególnie w kontekście trudnej sytuacji materialnej osób będących ofiarami osób, których prawa są ograniczane.
- D. Tak – długi okres przejściowy między ogłoszeniem, a realizacją projektowanych przepisów, tj. 11 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, do dnia pierwszej wypłaty obniżonych świadczeń. Skoro więc w ocenie projektodawcy zostały spełnione wszystkie powyższe warunki dopuszczalności ograniczenia praw nabytych (podkreślić należy, że nabytych niesłusznie), nie następuje tu rażąco naruszenie zasady ochrony praw nabytych.

7. Nie ma możliwości całkowitego pozbawienia kogokolwiek świadczenia rentowego. Wystarczyłaby rzetelna analiza przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708), zwanej dalej „ustawą zaopatrzeniową”, ażeby nie podnosić takiego argumentu. Projektowana ustawa nie prowadzi do pozbawiania kogokolwiek środków do życia i uniemożliwienia mu egzystencji. Świadczenia mają jedynie zostać obniżone w celu zbliżenia ich do świadczeń wypłacanych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto obowiązujący art. 18 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej zapewnia wszystkim świadczeniobiorcom emerytury lub renty na poziomie gwarantowanego minimum (w wysokości wynikającej z komunikatu Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych oraz kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent (M.P. z 2016 r. poz. 168)). W najbardziej skrajnym przypadku renta inwalidzka będzie przysługiwała w wysokości najniższej renty (tj. w wysokości 676,75 zł – kwota najniższej renty dla osób częściowo niezdolnych do pracy, przysługująca od dnia 1 marca 2016 r.).

8. W zakresie obniżania wysokości policyjnych rent rodzinnych, z jednej strony faktycznie można wskazać (jak czyni to profesor Marek Chmaj), iż osoby je pobierające nie uczestniczyły bezpośrednio w działaniach aparatu bezpieczeństwa PRL. Z drugiej strony natomiast korzystały z profitów, jakie dawała służba ich małżonków, czy rodziców w organach bezpieczeństwa (w szczególności materialnych wynikających z wyższych uposażeń). Renta rodzinna stanowi świadczenie pochodne od emerytury lub renty inwalidzkiej. Stąd uprzywilejowany (w stosunku do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych – co jest kwestią bezdyskusyjną) system ustalania prawa do emerytury i renty policyjnej (ustalany z ostatniego, a więc co do zasady najwyższego uposażenia), z którego korzystają również byli funkcjonariusze organów bezpieczeństwa państwa, stawia pozostałych po nich rencistów rodzinnych w sytuacji znacznie korzystniejszej od rencistów rodzinnych otrzymujących świadczenia z ZUS-u. Dlatego też obniżenie rent rodzinnych po byłych funkcjonariuszach organów bezpieczeństwa państwa należy traktować jako naturalną, w odczuciu sprawiedliwości społecznej, potrzebę zbliżenia ich świadczeń do tych otrzymywanych przez małżonków, bądź dzieci osób, które poniosły szkodę w wyniku służby tych funkcjonariuszy. Jak wskazano powyżej, art. 18 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej daje gwarancję najniższej renty rodzinnej, a więc nie ma możliwości pozbawić uprawnionego otrzymywania renty rodzinnej.

9. Projektodawca w uzasadnieniu wskazał cechę istotną, ze względu na którą różnicuje się osoby, które pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa w stosunku do pozostałych osób posiadających uprawnienia do świadczeń emerytalno-rentowych z systemu zaopatrzeniowego służb mundurowych. Cechą tą jest właśnie pełnienie określonego rodzaju służby, tj. służby na rzecz totalitarnego państwa, a więc w organach i instytucjach, które systemowo naruszały przyrodzone prawa człowieka i rządy prawa. Konstytucja faktycznie gwarantuje równość wobec prawa podmiotów „równych”, jednakże w tym przypadku nie można jako cechy wspólnej, będącej tu przedmiotem odniesienia, traktować samego faktu posiadania uprawnień do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych. Nie można stawiać znaku równości pomiędzy funkcjonariuszami strzegącymi bezpieczeństwa państwa, obywateli i porządku publicznego (jak np. funkcjonariusze Policji, czy Państwowej Straży Pożarnej), a funkcjonariuszami pełniącymi służbę na rzecz totalitarnego państwa.

10. Zasady ustalania emerytury policyjnej stanowią, że na wysokość wypłacanej emerytury ma wpływ cały okres aktywności zawodowej danego funkcjonariusza. Specyfika zasad ustalania emerytury policyjnej powoduje, iż chcąc realnie obniżyć wiele świadczeń trzeba zastosować limit maksymalnych świadczeń po wszelkich możliwych doliczeniach i zwiększeniach, a więc niejako również za okresy inne, niż stricte służba na rzecz totalitarnego państwa. Nie może być mowy o pozbawianiu prawa do świadczenia za lata pracy poza służbą, ponieważ specyfika ustalania emerytury policyjnej powoduje, iż tzw. lata pracy przed i po służbie mogą w określonym zakresie zwiększyć wysokość pobieranej emerytury, ale jedynie do określonego poziomu. Nie istnieje w systemie zaopatrzenia emerytalnego prawo do świadczenia za lata pracy poza służbą, zaś okresy takiej pracy są ściśle powiązane z emerytura policyjną, gdyż wpływają na jej wysokość.

11. Do projektu wprowadzono autopoprawkę, w wyniku której tzw. maksymalne kwoty emerytur i rent mają obejmować

wszystkich funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa (bez względu na długość tej służby) oraz pozostałych po nich rencistów rodzinnych. Tak więc nie różnicuje się już sytuacji emeryta policyjnego, który pełnił służbę wyłącznie w organach bezpieczeństwa państwa i emeryta, który pełnił służbę nie tylko w organach bezpieczeństwa państwa.

12. Ponownie należy wskazać na art. 18 ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej, który gwarantuje wszystkim emerytom i rencistom najniższą emeryturę lub rentę. Jest to wystarczający mechanizm chroniący emerytów i rencistów przed całkowitym pozbawieniem ich świadczenia.

13. Ponieważ ustawa zaopatrzeniowa gwarantuje minimalne emerytury i renty, nie można mówić o naruszeniu istoty praw wynikających z art. 67, 69 i 71 ust. 1 Konstytucji. Wysokość najniższej emerytury i rent określona jest w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i podlega corocznej waloryzacji. Wartości te są takie same dla wszystkich osób uprawnionych do emerytur i rent, bez względu na system emerytalny. Ustawodawca określając kwoty dla minimalnych świadczeń, musiał wziąć pod uwagę konieczność zapewnienia minimum socjalnego, więc nie należy podnosić, że projektowane przepisy komukolwiek uniemożliwią egzystencję. Szczególnie że w ramach świadczeniobiorców Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (wg stanu po waloryzacji w marcu 2016 r.) 131,9 tys. osób pobiera emeryturę w najniższej gwarantowanej wysokości (882,56 zł), 76,7 tys. osób pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy dla osób całkowicie niezdolnych do pracy w najniższej gwarantowanej wysokości (882,56 zł), a 73,2 tys. osób pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy dla osób częściowo niezdolnych do pracy w najniższej gwarantowanej wysokości (676,75 zł).".

***

Opinie i uwagi kolejnych organizacji uczestniczących w konsultacji projektu są komentowane przez projektodawców (*tekst zaczynający się od **):

Zarząd Główny Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów stwierdza, iż zaproponowane rozwiązania należy ocenić negatywnie, co uzasadnia w załączonej opinii kancelarii adwokackiej. Wskazano, iż nowelizacja ustawy budzi poważne wątpliwości natury konstytucyjnej i może naruszać wynikające z zasady demokratycznego państwa prawa zasady: ochrony praw słusznie nabytych, zasadę rzetelnej legislacji, sprawiedliwości i równości, a także naruszać zasadę proporcjonalności i adekwatności środków ustawowych do zamierzonego celu. Stanowisko sprowadza się do negatywnej oceny całego projektu ustawy i samej idei dezubekizacji, szczególnie w jej powtórnym wydaniu.

* W załączonej opinii kancelarii adwokackiej [Kacper Matlak](#) – przytaczane są argumenty podobne do zarzutów zamieszczonych w opinii profesora Marka Chmaja, dlatego też stanowisko projektodawców do tych uwag jest analogiczne, tj. uwagi nie mogą zostać uwzględnione ze względów przedstawionych powyżej.

Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie” w swoim stanowisku stwierdziła, iż niezależnie od oceny moralnej postępowania osób, które pracowały w instytucjach, których dotyczy projekt, jeżeli zmiany w kraju nie nastąpiły w sposób rewolucyjny to działania odbierające nabyte uprawnienia podważają zaufanie do Państwa. Federacja jest przeciwna podejmowaniu jakichkolwiek działań obniżających zaufanie obywatela do Państwa.

*W odpowiedzi należy zauważyć, że projektem ustawy nie są odbierane uprawnienia, a jedynie obniżane świadczenia niesłusznie nabyte i przez wiele lat pobierane w zbyt wysokich kwotach.

Ponadto o ile w zakresie osób objętych zakresem działania projektowanej ustawy, wskazuje się na obniżenie zaufania obywateli do Państwa, o tyle w stosunku do osób, które były ofiarami systemu totalitarnego państwa PRL projektowana ustawa zwiększy ich zaufanie do Państwa i da poczucie wprowadzenia długo wyczekiwanej sprawiedliwości społecznej.

Związek Rzemiosła Polskiego przedstawił stanowisko o charakterze ogólnym, wskazujące na konieczność szerszych zmian w całym systemie emerytalno-rentowym. Wskazano, w szczególności, iż przedstawiony projekt zmian ustawy jest krokiem w dobrym kierunku. Jednakże z uwagi na prawa nabyte oraz zmiany nie tylko ustrojowe, ale też i organizacyjne, jakie zachodziły w przedstawionym przez projektodawców czasookresie powodują, że ustalanie dla byłych funkcjonariuszy na nowo świadczeń emerytalnych powinno się odbywać w trybie indywidualnym, a nie w drodze stosowania zasady zbiorowej odpowiedzialności.

*W odpowiedzi na powyższe należy podkreślić, iż ustalanie na nowo wysokości świadczeń byłym funkcjonariuszom pełniącym służbę na rzecz totalitarnego państwa odbywać się będzie, zgodnie z projektowanymi przepisami, w trybie indywidualnym, tj. każdej osobie indywidualnie zostanie przeliczona wysokość świadczenia zgodnie z zaproponowanymi w projekcie zasadami.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej wnosi o dokonanie zmian proponowanych przepisów w zakresie żołnierzy WOP będących w strukturach Zwiadu WOP (brygad WOP, GPK i strażnic kadrowych). Według autorów stanowiska doprecyzowanie przepisów w tym zakresie pozwoli by każda decyzja dotycząca obniżenia wysokości emerytury lub renty była wydana na podstawie faktycznie wykonywanych obowiązków i dotyczyć będzie indywidualnie danej

osoby. Już Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 11 stycznia 2012 r. (sygn. akt K 36/09) orzekł, iż „Art. 13a ust. 6 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) jest zgodny z art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. W treści uzasadnienia zawarł, że sama podległość służbowa nie może być podstawą uznania, że ubezpieczony pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944- 1990 oraz treści tych dokumentów. Tylko stanowcze ustalenia faktyczne w kwestii faktycznie wykonywanych przez ubezpieczonego obowiązków służbowych w spornym okresie, pozwolą na prawidłowe zastosowanie prawa materialnego. Postulowane zmiany mają oparcie w zasadzie równości wobec prawa, jak również w zasadzie powagi rzeczy osądzonej.

*Wskazane powyżej stanowisko jest niespójne i nie przedstawia jasno oczekiwań jego autorów. Niezależnie jednak od intencji autorów stanowiska, nie znajduje uzasadnienia traktowanie żołnierzy Zwiadu Wojsk Ochrony Pogranicza, pełniących służbę na rzecz totalitarnego państwa, w inny sposób, niż wszystkie pozostałe osoby pełniące służbę na rzecz totalitarnego państwa objęte przepisami projektowanej ustawy.

Zarząd Główny Związku Emerytów i Rencistów Straży Granicznej przedstawił propozycję brzmienia art. 15b ust. 1 i art. 22a ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej oraz wykreślenia przepisów wprowadzających tzw. maksymalne wysokości emerytur i rent. Według autorów stanowiska powyższe zmiany pozwolą na jednoznaczną interpretację przepisów ustawy wykluczającą objęcie nimi żołnierzy zawodowych. Ochroni ona interesy emerytów Straży Granicznej - byłych żołnierzy zawodowych WOP, zakwalifikowanych przez IPN jako pełniących służbę w Związku WOP i objętych już decyzjami obniżającymi emerytury. Żadna inna formacja wojskowa (oprócz w określonym zakresie WRON), zakwalifikowana do organów bezpieczeństwa państwa, nie została objęta tymi sankcjami. Poza oddziaływaniem ustawy pozostają bowiem żołnierze zawodowi pełniący służbę w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w ustawie lustracyjnej, otrzymujących emerytury i renty na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i członków ich rodzin. Postulowane zmiany mają oparcie w zasadzie równości wobec prawa, jak również w zasadzie powagi rzeczy osądzonej.

*Przedstawione w powyższym stanowisku uwagi stały się częściowo nieaktualne, ponieważ w wyniku uwagi Instytutu Pamięci Narodowej zmieniono treść art. 15b (teraz 15c), art. 22a i art. 24a. Tym niemniej należy wskazać, iż propozycja korekty redakcji wprowadzenia do wyliczenia w art. 15b ust. 1 (oraz art. 22a), poprzez odwołanie się do art. 13 ust. 1 pkt 1b nie jest to rozwiązaniem prawidłowym, ponieważ to art. 15b (obecnie 15c) stanowi główny przepis merytoryczny w zakresie tzw. dezubekizacji, a art. 13 ust. 1 pkt 1b jest jego konsekwencją. Propozycje rezygnacji z przelicznika 0,5% za okresy służby w SB oraz z maksymalnych wysokości świadczeń emerytalnych i rentowych są nie do przyjęcia, ponieważ są sprzeczne z głównymi założeniami projektu. Ponadto zaproponowane brzmienie przepisów dotyczyłoby wszystkich osób pełniących służbę na rzecz totalitarnego państwa, a nie tylko emerytów Straży Granicznej będących byłymi żołnierzy WOP. Nie jest również prawdą, iż żadna inna formacja wojskowa SB nie była objęta pierwszą dezubekizacją. Nie zostali nią objęci byli żołnierze zawodowi otrzymujący emerytury wojskowe, ponieważ nie nowelizowano w tym zakresie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, poza przepisami dotyczącymi WRON.

W kompetencji Ministra Obrony Narodowej pozostaje ewentualne objęcie żołnierzy zawodowych dezubekizacją. Natomiast osoby otrzymujące emerytury policyjne, które w przebiegu swojej kariery zawodowej miały okresy służby w formacjach wojskowych zaliczonych do organów bezpieczeństwa państwa (np. Informacja Wojskowa, Wojskowa Służba Wewnętrzna, Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego), jeżeli te okresy zostały uwzględnione przy wysłudze emerytalnej i zostały wskazane w informacji IPN jako okresy służby w organach bezpieczeństwa państwa, miały je przeliczone po 0,7% podstawy wymiaru w wyniku pierwszej dezubekizacji.

***

Powróćmy znów do głosów internatów:

„W imieniu własnym i całej społeczności forum internetowego "NIE dla obniżania emerytur mundurowych" proszę Pana o interwencję w sprawie projektu ustawy "O zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji...", który budzi najwyższe zaniepokojenie grupy emerytów policyjnych z epizodem służby w SB. Z analizy skierowanego do Sejmu przez Rządowe Centrum Legislacji projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, wynika, że **jest to zupełnie inny projekt niż ten, który został w lipcu br. przedstawiony do opiniowania.**

Obecny projekt ustawy <http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12287556/12366438/12366439/dokument256340.pdf> który przedstawiło Rządowe Centrum Legislacji, różni się od projektu, który poddany był konsultacjom publicznym, a wprowadzone **poprawki całkowicie zmieniają treść projektowanej ustawy.** Do projektu wprowadzono autopoprawkę, w wyniku której tzw. maksymalne kwoty emerytur i rent mają obejmować wszystkich funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa (bez względu na długość tej służby) oraz pozostałych po nich rencistów rodzinnych. W tym projekcie, niezależnie od okresu pracy w organie wymienionym w katalogu IPN-u, emerytura ulega przeliczeniu do maksymalnie przeciętnego świadczenia ZUS (czyli ok. 2050 zł. brutto).

Oznacza to w praktyce, że tym funkcjonariuszom, służba w Policji po 1990 r. nie będzie wliczana do wysługi emerytalnej. Tak więc w zamyśle ustawodawcy, likwidacja „uprzywilejowanych” emerytur osób, które służyły na rzecz totalitarnego państwa w latach 1944-1990, to odbieranie emerytur wypracowanych po roku 1990 w służbach mundurowych, lub w wyniku innej, pozaresortowej działalności. Tym samym **służba w Policji w wolnej Polsce nie zostanie wliczona do wysługi emerytalnej.**

Projektowana ustawa zakłada obniżenie policyjnych emerytur i rent inwalidzkich policyjnych wszystkim funkcjonariuszom, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa oraz rent rodzinnych pobieranych po takich funkcjonariuszach, zgodnie z niżej przyjętymi założeniami.

„Emerytura policyjna”. W przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, wysokość emerytury ustala się na następujących zasadach: 1. 0,5 % podstawy wymiaru emerytury – za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa (obniżenie w stosunku do aktualnego wskaźnika 0, 7 % podstawy wymiaru. W ZUS WSKAŹNIK WYNOŚI 1,3% ZA KAŻDY ROK PRACY).

2. Wyłącza się możliwość podwyższenia emerytury o 15 % podstawy wymiaru emerytowi, którego inwalidztwo pozostawało w związku ze służbą, (PAN ZIELIŃSKI JEDNYM POCIĄGNIĘCIEM PIÓRA UZDROWIŁ WSZYSTKICH, KTÓRZY W SŁUŻBIE NABAWILI SIĘ INWALIDZTWA).

3. Wyłącza się możliwość podwyższenia emerytury o 2 %, 1 % lub 0,5 % za każdy rok (lub rozpoczęty miesiąc w przypadku służby w czasie wojny) służby w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, jeżeli okoliczności uzasadniające podwyższenie wystąpiły w związku z pełnieniem służby na rzecz totalitarnego państwa, tj. wyłącza się za takie okresy służby stosowanie art. 15 ust. 2 i 3 ustawy zaopatrzeniowej.

4. WYSOKOŚĆ EMERYTURY NIE MOŻE BYĆ WYŻSZA, NIŻ MIESIĘCZNA KWOTA PRZECIĘTNEJ EMERYTURY WYPŁACANEJ PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.....(wg danych ZUS w czerwcu 2016 r. była to kwota 2 053,50 zł brutto). Wskazana MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ EMERYTURY POLICYJNEJ BĘDZIE USTALANA PO DOKONANIU WSZELKICH MOŻLIWYCH ZWIĘKSZEŃ, W SZCZEGÓLNOŚCI PO DOLICZENIU LAT PRACY PRZED I PO SŁUŻBIE”.

W założeniu mają to być emerytury głodowe, mające maksymalnie upodlić, lub nawet „zagłodzić”, emerytowanych policjantów z epizodem służby w SB. Tym starym ludziom nie daje się też żadnej szansy na zwiększenie tej głodowej emerytury, bo po podjęciu jakiegokolwiek pracy, emerytura i tak w przyszłości nie zostanie zwiększona. Okazuje się, że za błędy poprzednich władz RP, konsekwencje ponoszą emerytowani policjanci z epizodem służby w SB? Można było przecież, 25 lat temu, zabronić zatrudniania takich ludzi w służbach nowego państwa. Wtedy znaleźliby oni sobie inną pracę i spokojnie pracowali na własne emerytury. Ówczesne państwo doszło jednak do wniosku, że wiedza i umiejętności byłych funkcjonariuszy służb PRL, lojalnych wobec nowej Polski, powinny zostać spożytkowane w budowie nowych służb. Teraz okazuje się, że tacy policjanci nie zasługują emerytury, mimo że lojalnie służyli przez dziesiątki lat III RP. Teraz ci wszyscy emeryci policyjni mają moralne prawo krzyknąć: czy byliśmy gorszymi policjantami niż koledzy przyjęci po 1990 r.? Brak jest logicznego uzasadnienia dla proponowanego w projekcie ustawy, obniżenia emerytur za okres służby w Policji.

Ponadto zamiar powtórzonego obniżenia emerytur jest prześladowaniem oraz jest dalece nieprzyzwoity. Pan wiceminister Zieliński, autor projektu ustawy może być z siebie zadowolony. Stworzył nowe Ustawy Norymberskie. Brakuje jeszcze ustawy o odbieraniu, w imię „sprawiedliwości społecznej” posiadanego przez emerytowanych policjantów majątku i będzie tak, jak w hitlerowskich Niemczech.” (*dane adresowa do wiadomości posła J. Zemke*)

***

„Pragnę wyrazić najwyższe zaniepokojenie zmianą projektu ustawy "O zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji...", jaki w dniu 15. listopada br. został skierowany do Stałego Komitetu Rady Ministrów w stosunku do projektu ww. ustawy skierowanego wcześniej do konsultacji społecznych

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12287556/12366411/12366412/dokument231784.pdf>

W szczególności chodzi tu o wykreślenie z projektu poddanego konsultacjom art. 15b (uchylenie) i dodanie art. 15c w nowym brzmieniu, czego nie przewidywał projekt konsultowany. **Dokonana manipulacja (tak, nie waham się użyć słowa "manipulacja") w sposób diametralny zmienia skutki ustawy, powodując obniżenie świadczeń wszystkim emerytom posiadającym nawet krótki epizod służby w organach bezpieczeństwa państwa.**

Ze względu na wagę sprawy i ogromne zaniepokojenie naszej społeczności, proszę o zajęcie stanowiska w tej sprawie...

Teraz widać dokładnie jak „właściciele” Polski traktują związki zawodowe i inne organizacje opiniujące. Okazuje się, że projekt ustawy zaopiniowany w ramach konsultacji społecznych, diametralnie **różni się** od projektu, który przesłano do Stałego Komitetu Rady Ministrów. Nie dość, że nie wzięto pod uwagę zastrzeżeń sformułowanych przez stronę społeczną, to jeszcze dodatkowo ustawę zaostrzono, aby pozbawić świadczeń maksymalną liczbę emerytów policyjnych. Projekt tej bolszewickiej ustawy nijak się ma do ustawodawstwa demokratycznego państwa prawa. W imię zaspokojenia własnej zemsty, na naszych

oczach tworzy się kategorię wyjątego spod prawa „gorszego sortu”, który to „gorszy sort”, w niedalekiej przyszłości można będzie wyeliminować fizycznie ku uciesze gawiedzi.” (*dane adresowe do wiadomości posła J. Zemke*).

***

Na stronie RCL pojawił się projekt ustawy uzgodniony po konsultacjach

<http://legislacja.rcl.gov.pl/.../12366439/dokument256340.pdf>

To masakra legislacyjna. Z art 15c wynika, że niezależnie od lat służby po 1990 roku i tak emerytura nie będzie wyższa niż "przeciętna" ZUS. Nie liczą się w ogóle okresy służby w policji i innych służbach. No i jakaś, nie wiadomo skąd wytrzepana data 1 stycznia 1999? Skandal, to mało powiedziane. Można się było tego spodziewać. Przecież już na samym początku, gdy tylko zaczynano przebąkiwać o tej ustawie potwierdzono, że ustawa będzie dotyczy także okresu po 1990 roku. Powstaje teraz pytanie, czy wszystkie organy i instytucje, które zaopiniowały ten projekt w brzmieniu im przedstawionym ostro zaprotestują przeciwko takiemu perfidnemu łamaniu zasady "konsultacji społecznych"? (*dane adresowe do wiadomości posła J. Zemke*)

***

18 listopada br. Rządowe Centrum Legislacji poinformowało: „W odpowiedzi na pismo z dnia 17 listopada 2016 r. dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, Rządowe Centrum Legislacji – informuje, że zważywszy na przebieg uzgodnień międzyresortowych oraz ustalenia Stałego Komitetu Rady Ministrów, **odstępuje od** skierowania tego projektu do rozpatrzenia przez komisję prawniczą.

<http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12287556>

Projekt zwolniony z obowiązku opracowywania założeń projektu ustaw na podstawie wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów, legislacja.rcl.gov.pl

***

Projekt ustawy 12 lipca 2016 przekazany do konsultacji:

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12287556/12366411/12366412/dokument231784.pdf>

Projekt ustawy z 14 listopada 2016 przedłożony rządowi:

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12287556/12366438/12366439/dokument256340.pdf>

***

Po co to wszystko? Albo – Jaki polski problem jest rozwiązywany?

Uwaga: Poniższe argumenty projektodawcy (MSWiA) przeczyta Rada Ministrów:

Nie znajduje uzasadnienia dalsze funkcjonowanie systemu prawnego, który przewiduje dla byłych funkcjonariuszy pełniących służbę na rzecz totalitarnego państwa wysokie przywileje emerytalne, szczególnie w kontekście trudnej sytuacji materialnej wielu ludzi walczących w latach 1944-1990 o wolność, niepodległość i prawa człowieka. Konieczne jest ustanowienie realnej sprawiedliwości w traktowaniu przez system prawny wolnej Rzeczypospolitej Polskiej przypadków byłej służby w komunistycznych organach bezpieczeństwa państwa, w zakresie podziału dóbr materialnych w demokratycznym społeczeństwie (zniesienie przywilejów emerytalno-rentowych wynikających z faktu wysokich uposażeń, jakie państwo komunistyczne zapewniało funkcjonariuszom aparatu bezpieczeństwa).

Pierwsza próba obniżenia świadczeń emerytalnych byłym funkcjonariuszom organów bezpieczeństwa państwa, którzy pełnili w nich służbę w latach 1944-1990, została podjęta w 2009 roku, jednakże nie okazała się wystarczająco skuteczna. Brzmienie przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...) oraz ich rodzin (Dz. U. poz. 145), tzw. „ustawy dezubekizacyjnej”, spowodowało, iż cel tej ustawy nie został osiągnięty w zakładanym zakresie. Po wejściu w życie ustawy dezubekizacyjnej, świadczenia emerytalne osób posiadających okresy służby w organach bezpieczeństwa państwa przeliczono, w wyniku czego wysokość poszczególnych emerytur policyjnych została zmniejszona w różnym zakresie. Jednakże szereg przepisów ustawy zaopatrzeniowej daje możliwość zwiększenia wysokości obniżonej emerytury. Ponadto przepisy ustawy dezubekizacyjnej nie objęły w ogóle policyjnych rencistów inwalidzkich, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa oraz większości rencistów rodzinnych pobierających świadczenia po byłych funkcjonariuszach pełniących służbę na rzecz totalitarnego państwa. Wiele osób pobierających policyjne emerytury ma również ustalone prawo do policyjnej renty inwalidzkiej, w związku z czym po weryfikacji (zmniejszeniu) emerytur, osoby te skorzystały z możliwości pobierania renty inwalidzkiej w tej samej, co wcześniejsze emerytury lub niewiele mniejszej wysokości.

Jaki jest oczekiwany efekt, czyli jak ten problem rozwiązać radzi MSWiA

Proponuje się obniżenie emerytur policyjnych i policyjnych rent inwalidzkich funkcjonariuszom, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., a także policyjnych rent rodzinnych pobieranych po takich funkcjonariuszach. Zaproponowano ponowne obniżenie współczynnika procentowego podstawy wymiaru emerytury za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa (z 0,7% na 0,5%) oraz obniżenie współczynnika procentowego podstawy wymiaru renty inwalidzkiej o 2% za każdy rok takiej służby. Renty rodzinne, będące pochodną emerytur i rent inwalidzkich, mają zostać obniżone w ten sposób, że najpierw przeliczone (obniżone) zostanie (według wyżej wskazanych reguł) świadczenie (emerytura lub renta inwalidzka), które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu funkcjonariuszowi, a w wyniku tego obniżona zostanie wysokość renty rodzinnej.

Ponadto obniżone świadczenie nie będzie mogło przekraczać „kwot maksymalnych”, stanowiących odpowiednio wysokość średniej emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w czasie tworzenia projektowanej ustawy (wg wstępnych danych w czerwcu 2016 r. wysokość przeciętnej emerytury wypłacanej przez ZUS wynosiła około 2.053 zł, wysokość przeciętnej renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej przez ZUS wynosiła około 1.543 zł). W przypadku renty rodzinnej po takiej osobie, wysokość świadczenia nie będzie mogła przekraczać wysokości średniej renty rodzinnej z FUS wypłacanej przez ZUS w czasie tworzenia projektowanej ustawy (wg wstępnych danych w czerwcu 2016 r. wysokość przeciętnej renty rodzinnej wypłacanej przez ZUS wynosiła około 1.725 zł).

Jednocześnie zakłada się jednorazowe ogłoszenie przez Prezesa ZUS kwot przeciętnej emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej wypłacanej przez ZUS, ponieważ obecnie nie jest ona oficjalnie publikowana w żadnym Dzienniku Urzędowym.

Z uwagi na znaczącą nieprecyzyjność pojęcia „organy bezpieczeństwa państwa” zrezygnowano z odwoływania się w przepisach projektowanej ustawy do tego pojęcia, na rzecz wprowadzenia pojęcia „służby na rzecz totalitarnego państwa” oraz enumeratywnego określenia katalogu instytucji i formacji, w których pełniona była taka służba. **Katalog został przygotowany przez pracowników naukowych Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, w celu uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych w tym zakresie.**

Do emerytur i rent inwalidzkich byłych funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa oraz pozostałych po nich rent rodzinnych będą nadal przysługiwały dodatki, zasiłki i świadczenia pieniężne, o których mowa w ustawie zaopatrzeniowej, przede wszystkim dodatek pielęgnacyjny (wynikający z ustawy o emeryturach i rentach z FUS) wypłacany, bez względu na system emerytalny, każdej osobie uprawnionej do emerytury lub renty, jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyła 75 lat życia. Emerytury, renty inwalidzkie i renty rodzinne oraz ich „kwoty maksymalne” będą również podlegały waloryzacji, analogicznie do wszystkich pozostałych świadczeń emerytalno-rentowych.

Na kogo oddziałuje projekt ustawy wg MSWiA?:

1. Co najmniej na **32,5 tysiąca** świadczeniobiorców Zakładu Emerytalno-Rentowego MSW będących byłymi funkcjonariuszami, pełniącymi służbę na rzecz totalitarnego państwa lub pozostałymi po nich rencistami rodzinnymi;

Szacuje się, iż obniżeniu ulegnie ponad 18 tys. emerytur policyjnych, ponad 4 tys. policyjnych rent inwalidzkich i ponad 9 tys. rent rodzinnych w grupie świadczeniobiorców, którym obniżono emerytury w wyniku pierwszej dezubekizacji.

Jednakże należy założyć, iż liczba osób którym zostaną obniżone świadczenia będzie wyższa, ponieważ **dotychczas nie podlegały weryfikacji policyjne renty inwalidzkie, ani renty rodzinne** przyznane po funkcjonariuszach, których nie objęła bezpośrednio pierwsza dezubekizacja (co prawda były one obniżane przez organ emerytalny, ale w wyniku postępowań sądowych prowadzonych w następstwie wydanych decyzji, zostawały one przywrócone do pierwotnej wysokości).

2. Około **300 osób** pracujących w Zakładzie Emerytalno-Rentowym MSW, na których spocznie obowiązek wykonania ustawy.

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców.

W zakresie wpływu na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe należy wskazać, iż znaczna liczba emerytów i rencistów policyjnych będących byłymi funkcjonariuszami pełniącymi służbę na rzecz totalitarnego państwa oraz pozostałych po nich rencistów rodzinnych otrzymywać będzie niższe (w części przypadków nawet kilkukrotnie) świadczenia emerytalne lub rentowe, **co wpłynie na pogorszenie sytuacji materialnej ich gospodarstw domowych**. Łączna suma zmniejszenia dochodów gospodarstw domowych tych osób odpowiada kwocie rocznego zmniejszeniu wydatków budżetu państwa na świadczenia emerytalno-rentowe (546,78 mln zł, w 2017r. – 1/6 tej kwoty) pomniejszonej o podatek oraz składkę zdrowotną, odprowadzane ze świadczeń emerytalno-rentowych (ponieważ emeryci i renciści otrzymują „do ręki” świadczenia po odprowadzeniu tych kwot).

Całość procedowania projektu ustawy: <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12287556/katalog/12366438#12366438>

a także:

<http://www.bip.mswia.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnyc/2016/24188,projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-zaopatrzeniu-emerytalnym-funkcjonariuszy-Polic.html>

opr. red., 22 listopada 2016 r.